

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Природничий факультет
Кафедра спеціальної педагогіки

Наукова доповідь
за результатами індивідуального наукового дослідження магістра
за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта»

**на тему: «Ігрові вправи у роботі з формування мовного аналізу і
синтезу у дітей старшого дошкільного віку з фонетико-фонематичним
недорозвиненням мовлення»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Керівник: кандидат пед. наук, доцент
Голуб Наталія Михайлівна

Рецензент: кандидат пед. наук, доцент
Орлов Андрій Валерійович

Виконав: здобувач вищої освіти II року
навчання

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 016 Спеціальна освіта
Бондар Марія Ігорівна

Мета дослідження - на основі вивчення особливостей стану сформованості мовного аналізу та синтезу у дітей старшого дошкільного віку з ФФН розробити комплекс ігрових вправ з формування цих навичок .

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз та узагальнення результатів дослідження проблеми формування мовного аналізу та синтезу у дітей старшого дошкільного віку з ФФН у логопедії.
2. Розробити комплекс ігрових вправ з формування мовного аналізу і синтезу у дітей старшого дошкільного віку з ФФН.
3. Науково обґрунтувати і методично реалізувати комплекс ігрових вправ з формування мовного аналізу та синтезу.

Об'єкт дослідження – мовний аналіз і синтез у дітей старшого дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення.

Предмет дослідження – особливості використання ігрових вправ для формування мовного аналізу та синтезу у дітей з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення.

Методи дослідження.

Теоретичні: теоретико-методологічний аналіз, узагальнення та інтерпретація наукових даних; психолого-педагогічне спостереження, інтерв'ювання, комплекс логопедичних методик тестування, експерименти: констатувальний, метод статистичного параметричного критерію.

Практичне значення дослідження полягає в тому, представлений комплекс ігрових вправ може використовуватися логопедами дошкільних освітніх установ у процесі корекційно-логопедичної роботи на підгрупових та індивідуальних заняттях.

Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення має кілька ступенів вираження, а саме:

- а)** легкий, при якому спостерігається недостатнє розрізнення фонем, труднощі у звуковому та складовому аналізі, особливо у виділенні окремих звуків, які порушені у вимові;
- б)** середній, який характеризується недостатньою диференціацією значної кількості звуків із кількох фонетичних груп, навіть при їх правильній вимові;
- в)** тяжкий, коли навички звукового та складового аналізу формуються зі значними труднощами і важко диференціюються відношення між звуковими елементами (Г. Каше, В. Коноваленко, С. Коноваленко, М. Савченко, Є. Соботович, В. Тищенко, Т. Філічова, Г. Чіркiна, М. Шеремет та ін.).

Напрями роботи з розвитку фонетико-фонематичне недорозвинення

Перший етап навчання присвячений :

- виділенню ударного голосного звуку на початку слова, аналізу звукових рядів;
- аналізу і синтезу зворотніх складів;
- виділенню останнього приголосного з слів;
- виділення початкового приголосного і голосного після приголосного (кіт);
- виділення початкового приголосного і подальшого голосного з слова (сумка, сани);
- аналіз і синтез прямого складу;
- аналіз слів (суп, ніс).

Другий етап навчання спрямований на:

- вправляння у складовому аналізі та синтезі;
- складання складових схем одно-, дво-, трискладових слів

Третій етап навчання направлений на:

- закріплення навичок поділу слів на склади і звуки;
- з'єднання звуків в склади і слова;
- членування речення на слова, визначення порядку слів у реченні

Комплекс ігрових вправ спрямований на обстеження мовного аналізу та синтезу у дітей старшого дошкільного віку

1. Виділення голосного звуку на початку слова.
2. Виділення приголосного звуку в кінці слова. Інструкція: скажи, який останній звук в слові?
3. Складання слів із заданої кількості звуків
4. Визначення кількості складів в словах з відкритим складом. Інструкція: скажи, скільки складів у слові?
5. Визначення кількості складів зі збігом приголосних та закритим складом. Інструкція: скажи, скільки складів у слові?
6. Виділення слова зі складів
7. Визначення кількості слів у реченнях різної структури
8. Складання речення зі слів, що йдуть в довільному порядку

Комплекс ігрових вправ спрямований на формування фонематичного аналізу та синтезу у дітей старшого дошкільного віку

Відібрати предметні картинки, в назві яких є звук [р].

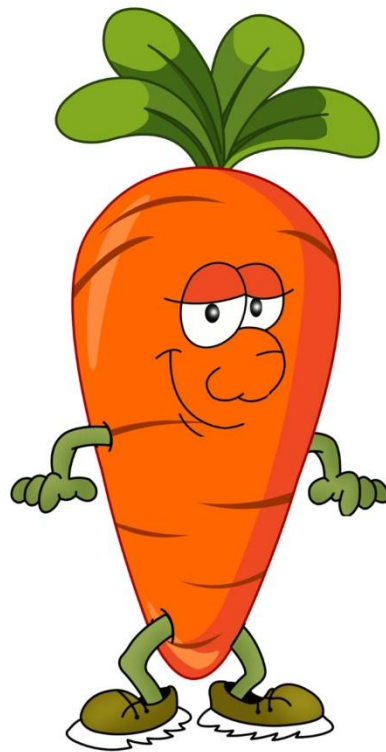

За сюжетною картинкою назвати слова зі звуком [р].

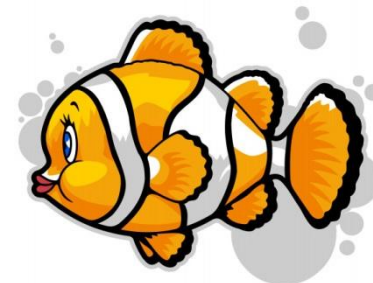
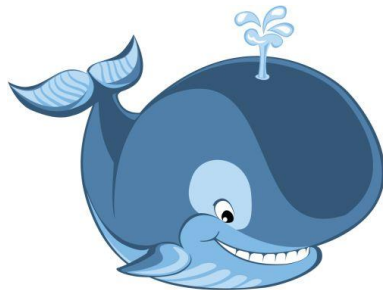

Вибрати картинку, в назві якої є звук [р], і доповнити речення відповідним словом.

Наприклад: Мама посадила на грядці ... (Картинки: капуста, цибуля, морква).
З цих картинок дитина повинна вибрати моркву, так як в цьому слові є звук [р].

Комплекс ігрових вправ на формування складового аналізу та синтезу.

Розкласти картинки в два ряди в залежності від кількості складів у їх назвах.

Комплекс ігрових вправ спрямованих на формування аналізу та синтезу структури речення

Скласти речення по сюжетній картинці і визначити кількість слів у ньому. (Кішка грається мотузкою (3 слова). Рибка плаває в акваріумі (4 слова). Дівчинка годує собаку (3 слова).

Скласти речення з кількох картинок, на яких зображений один і той же предмет в різних ситуаціях. (Наприклад, діти вигадують речення зі словом «дерево». Дерево росте біля будинку. На високому дереві птахи звили гніздо. Діти грають під деревом. Потім діти називають речення, в якому слово дерево стоїть першим, потім речення, в якому це слово стоїть другим, і т.д).

Дякую за увагу!

